

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Alþingi - umhverfis- og samgöngunefnd
b.t. Sigrún Helga Sigurjónsdóttir

Reykjavík 19. febrúar 2016

Kirkjustræti
150 Reykjavík

1602049SA VRH
Málalýkill: 00.63

Efni: Umsögn um tillögu til þingsályktunar um notkun gúmmíkurlis úr dekkjum á leik- og íþróttavöllum, 328. mál.

Vísað er til tölvupósts frá nefndasviði Alþingis, dags. 16. febrúar sl., þar sem óskað er eftir umsögn um tillögu til þingsályktunar um notkun gúmmíkurlis úr dekkjum á leik- og íþróttavöllum, 328. mál.

Í þingsályktunartillögunni er umhverfis- og auðlindaráðherra falið að setja bann við notkun gúmmíkurlis úr dekkjum á leik- og íþróttavöllum. Einnig er ráðherra falið að móta áætlun sem miði að því að gúmmíkurlir úr dekkjum verði skipt út fyrir hætturnum efni á þeim leik- og íþróttavöllum þar sem það er nú að finna. Því verki verði lokið fyrir árslok 2016.

Eins og nánar er gerð grein fyrir hér að neðan eru mjög margir vellir með gúmmíkurl úr dekkjum og verði tillagan samþykkt óbreytt, mun hún hafa í för með sér mikinn kostnað við að skipta út efni og setja nýtt í staðinn sem er nauðsynlegt til að mýkja vellina. Sambandið tekur því undir með Heilbrigðiseftirliti Reykjavíkur að það þurfi að liggja fyrir hvaða efnainnihald má vera í gúmmíkurlinu sem notast er við á leik- og íþróttavöllum ef banna á notkun á gúmmíkurlir úr dekkjum. Því leggur sambandið til að bannið taki eingöngu að svo stöddu til nýrra leik- og íþróttavalla.

Kostnaður

Samkvæmt þeim upplýsingum sem sambandið hefur aflað þá er áætlaður kostnaður við að fjarlægja gúmmíkurl og setja niður grúa fyllingu í staðinn eftirfarandi:

- Sparkvöllur: 2.100.000 kr. m.v. 600 fm.
- ½ fótboltavöllur: 5.000.000 kr. m.v. 3.000 fm.
- Heill fótboltavöllur: 10.000.000 kr. m.v. 6.000 fm.

Sérfræðingar á sviði gervigrass sem sambandið hafði samband við telja óskynsamlegt að skipta einungis um fyllingu ef völlum er orðinn eldri en 8 ára og ef viðhald á velli hefur ekki verið fullnægjandi í þeim tilvikum þarf að fara í umfangsmeiri framkvæmdir og skipta út öllu gervigrasinu. Þessi árafjöldi er þó einungis til viðmiðunar þar sem það þarf að meta hvert og eitt tilvik fyrir sig. Að leggja slíkt gras á eldri gúmmípúða kostar um 17,7 m.kr. kr. á hálfan völlum og 40,7 m.kr. á heilan völlum. Ef skipta á um slíkt á sparkvöllum þá er

kostnaðurinn frá 4,5 m.kr. Ef gúmmípúði er ekki undir vellingum þá þarf að fara í mun umfangsmeiri og kostnaðarsamari framkvæmdir.

Fjöldi valla

Ekki náðist að afla upplýsinga um heildarfjölda leikvalla sem eru með gúmmíkurl en samkvæmt upplýsingum frá KSÍ og Reykjavíkurborg eru 5 keppnishús á landinu sem eru með gúmmíkurl úr dekkjum, 17 keppnisvellir, 7 æfingavellir og minni íþróttahús og 126 sparkvellir. eru þessi mannvirki í 59 sveitarfélögum.

Ef miðað er við þær kostnaðartölur sem nefndar eru hér að framan og ef einungis þarf að fjarlægja gúmmíkurl og setja niður grátt iðnaðargúmmí þá er kostnaður sveitarfélaganna um 400 m.kr. Grátt iðnaðargúmmí er næst ódýrasta efnið sem hægt er að nota á gervigrasvelli. Sambandið hefur þó ekki upplýsingar um hvort rannsóknir liggja fyrir um skaðsemi á gráu gúmmíi. Nauðsynlegt er að þær liggja fyrir áður en sveitarfélögin fara í framkvæmdir.

Margir vellir eru hins vegar orðnir það gamlir að ef krafa kemur um að fara í þessar aðgerðir þá þarf að skipta um meira en bara gúmmíkurl. Ef miðað er við að allir vellir sem voru byggðir árið 2008 og seinna þurfi einungis að skipta um gúmmíkurl og á eldri völlum þurfi einnig að skipta um gervigrasið þá er kostnaður sveitarfélaganna tæpar 1.400 m.kr. Í þessum útreikningi er gert ráð fyrir að allir vellirnir séu með eldri gúmmípúða sem hægt er að nota áfram. Það á við í fæstum tilfellum. Kostnaður við að bæta slíkum púða við eða lagfæra eldri púða er mun hærri.

Athygli er vakin á því að þær tölur sem hér eru nefndar eru mjög varlega áætlaðar og byggjast á þeim upplýsingum sem nefndar eru hér að framan sem eru ekki tæmandi um fjölda valla og fleiri framkvæmdaatriði. Einnig er byggt á tilboði sem Reykjavíkurborg hefur fengið í lagfæringar á völlum í borginni.

Vegna þessa mikla kostnaðar telur Samband íslenskra sveitarfélaga eðlilegt, m.v. þær upplýsingar sem liggja fyrir, að byrjað verði á því að takmarka notkun dekkjakurla á nýjum völlum og leyfa að nota efnið áfram á þeim völlum sem nú þegar eru til staðar þar til kemur að viðhaldi á þeim og þar til það hefur verið sannað með rannsóknum að efnið sé skaðlegt. Þá verði horft til þess að nota annað efni. Ef rannsóknir hins vegar sýna fram á skaðsemi efnisins þarf að skoða til hvaða aðgerða þarf að grípa. Er þetta í samræmi við það sem verið er að gera í Svíþjóð og Noregi en þar er verið að mæla með að banna lagningu nýs gervigrass með endurunnu gúmmí en á gervigrasvöllum í notkun verði engar slíkar kröfur gerðar, en skipt út eftir þörfum.

Sambandið tekur undir hluta af umsögn Heilbrigðiseftirlits Reykjavíkur þar sem bent er á að það er ekki „nægilegt að banna notkun eins efnis nema að ljóst liggja fyrir af hendi löggjafans hvaða efni megi nota í staðinn og þá hvaða efnainnihald þau megi innihalda að lágmarki m.t.t. umhverfis- og heilsu. Þetta þarf að vera skýrt, ekki síst í ljósi þess að ekki liggja fyrir gögn eða viðmiðunarmörk í dag t.d. varðandi svarta gúmmíkurlíð og notkun þess sem ofaniburðar á velli í þá veru að hætta stafi af miðað við þá notkun. Önnur

efni sem nefnd hafa verið sem umhverfissvænni innihalda einnig fjölda óæskilegra efna. Skoða þarf áhrif þeirra á snertingu við húð, myndun svifryks o.fl. á sama hátt og verið er að rannsaka svarta gúmmíkurlið.“

Með þessari umsögn er Samband íslenskra sveitarfélaga ekki að taka afstöðu til þess hvort nauðsynlegt sé að skipta út gúmmíkurli þar sem ekki virðist vera ljóst hver skaðsemin efnanna er og ekki er samræmi milli rannsókna. Sambandið telur eðlilegt að bíða eftir niðurstöðum rannsókna hér á landi á skaðsemi gúmmíkurls sem sett er á leik- og íþróttavelli sem staðsettir eru utandyra.

Það er ljóst að ef þessi þingsályktunartillaga verður samþykkt þá mun mikill kostnaður falla á sveitarfélögin. Aðgerðir sem þessar kosta mikla fjármuni og þeir fjármunir munu dragast frá öðru framkvæmdafé sveitarfélaga til íþrótta- og æskulýðsmála. Ríkið þarf því að koma að fjármögnun þessa átaks með sérstökum fjárframlögum til sveitarfélag verði þingsályktunartillagan samþykkt.

Virðingarfyllt
SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Karl Björnsson
framkvæmdastjóri